

Potápěčská etiketa: Potápění ve skupině

"Viděl jsem mnoho neuvěřitelných věcí... Potápěče s nervy nadranc na okraji Žraločího útesu... Sledoval jsem světelné paprsky připomínající stropní světla prozařující labyrinty vraku Thistlegormu. Všechny tyto okamžiky se ztratí v čase, jako jsou pomíjivé záběry kamery pořízené z boku lodi – pokud si o tom nepromluvíme?" – [Roy Batty](#), kdyby byl potápěč.

Lidé se přirozeně nechovají jako ptáci nebo mravenci. Pokud chcete, aby skupina lidí jednala koordinovaně, musíte jim poskytnout určitý druh školení. Potápěči nejsou výjimkou z tohoto pravidla. V mnoha případech se však potápíte se skupinou a možná s kolegou, kterého jste potkali jen pár minut před vypuštěním BCD. To bude v pořádku, říkáte si. Pravděpodobně.

Potápěči mají tendenci chovat se jako molekuly plynu: Zaplní veškerý dostupný prostor. Během ponoru se zpočátku vyrovnaná řada potápěčů postupně uspořádá pravděpodobně do tvaru koule. Je to téměř vědecký zákon. To může být sice zábavné sledovat při jednoduchých ponorech na otevřené vodě, ale v kaňonu nebo uvnitř vraku to může být nebezpečné. Jak tomu tedy zabránit?

Magická síla dobré instruktáže

Ano, vím, většina potápěčských instruktáží je "rozpuštná" – když jsou vystaveny vodě, prostě se rozpadají. Přesto se bude dobrý divemaster snažit poskytovat takové rady a doporučení, které jsou chemicky stabilní. Chcete-li zabránit skupině potápěčů ve vytvoření shluku tvaru koule, doporučuje se uspořádat skupinu do týmu tvořených z dvojic kolegů. A zde platí: Nejméně zkušené potápěče umístěte nejbližší k potápěčskému průvodci a ty nejzkušenější na konec řady. Pomoci může i očíslování dvojic kolegů. Vyzbrojen takovými informacemi by měl být každý potápěč schopen zaujmout správnou polohu – samozřejmě společně se svým kolegou – bez dalšího zásahu divemastera.

Kdo sleduje koho

Existuje velmi rozšířená a mylná představa, že skupina potápěčů je vlastně jeden velký [tým kolegů](#). Tato

představa je špatná a navíc nebezpečná. Nedržte se jí. Spoléhejte jen na svého vlastního kolegu. Nemá to nic společného s monogamií, jde pouze o praktičnost. Sledujte svého kolegu (kolegyni) a buďte k nim laskaví, ať už je to on nebo ona. Podrobnější zdvořilostní rady najdete v předchozím vydání [Potápěčské etikety: Kolega](#).

Velké výhody uspořádání skupiny do řady

Tak se tedy vytvoří řada. Potápěči ve dvojicích rovnoměrně kopou ploutvemi a začínají prozkoumávat stěnu útesu. Divemaster zahlédne hejno klaunů v nadýchané mořské sasance a ukáže je Paulovi a Sandře, první dvojici. Paul a Sandra se přiblíží, aby mohli tato malá stvoření pozorovat, a pak se vzdálí, ale ne dříve, než sasanku ukáží Benovi a Giulii, následující dvojici. A tak dále. Instruktoři na konci řady se pohybují trochu hlouběji a dávají pozor, aby zůstali za ostatními a nefoukali jim bubliny do tváří.

Ano, tomu se říká ráj.

A teď peklo

Celá skupina se společně vrhne na pozorování klaunů. Všude jsou bubliny a ploutve. Sandře někdo vyrazil regulátor, Giuliiina maska je posunuta mimo polohu. Instruktor, který se kradmo přiblíží zespodu jako žralok, začne tím, že udeří Bena do brady. Vyděšení klauni už dávno zmizeli v hlubinách své sasanky, zatímco úlomky korálů klesají do hlubin oceánu.

Zde jsou tedy pravidla:

1 - Nepředbíhejte dvojici kolegů před sebou

Ve frontě v supermarketu nebo na autobusové zastávce také nepředbíháte, nebo ano? A není ani žádný důvod dělat to pod vodou. Pod vlnami neexistuje žádná expresní ulička.

Mohou existovat výjimky: Když je proud silný, můžete se ocitnout v rychlém pruhu. Nebo se možná dvojice kolegů před vám zastaví, aby něco pozorovali pozorněji, což může trvat věčnost. S největší pravděpodobností jste to však vy, kdo příliš spěcháte: Plavete příliš rychle, aniž byste si to uvědomovali. Dá se to snadno vyřešit: Zachovejte klid, plavte zpět a vraťte se na své místo. Je to tak jednoduché...

2 - Respektujte bezpečný odstup

Při hromadném ponoru mají ploutve, bahno a bubliny tendenci shlukovat se kolem masek potápěčů, kteří následují. Správná technika práce s ploutvemi pomůže nevířit bahno, ale pokud se nepotápíte s rebreatherem, bude pro vás obtížné přestat vytvářet bubliny. Snažte se neklesnout hlouběji než dvojice kolegů za vámi. Silně dýchající bývají obvykle vpředu, vedle průvodce, v menší hloubce. Z dobrého důvodu.

3 - Nebudte bezohlední

Představte si skupinu pěti dvojic. Pokud se každá z nich zastaví na deset minut, aby sledovala *chromodoris quadricolor*, zabere to takové skupině padesát minut - celý ponor padne na sledování pouze jednoho nahožábří (nudibranch). A teď k vám - fotografům! Jako milovníci fotografování byste se měli postavit na konec řady. Ještě lepší bude, a ano, vím, že to bolí, když si budete muset připlatit, ale uvažovali jste o najmutí soukromého průvodce? Cena za průvodce činí nepatrný zlomek toho, co jste zaplatili za své vybavení. Existuje také mnoho potápěčských středisek, která se specializují výhradně na fotografy. Možná je nějaké takové i ve vaší další potápěčské destinaci. To znamená, že pokud nemůžete získat soukromého průvodce...dodržujte pravidla potápění ve skupině.

4 - Budte dochvilní

I malé zpoždění při vstupu do vody může ponor zkažit. (Nechápejte mě špatně, ale ani vy nechcete spadnout někomu na hlavu.) Také se snažte být viditelní pro divemastera - často se nepohne dál, dokud nevidí kompletní skupinu.

5 - Sledujte svého kolegu

Potápěči se obvykle dívají dolů na dno, ale většina nebezpečí spočívá na hladině. Představte si, že jste třetí v řadě dvojčlenných týmů a váš kolega najednou začne stoupat a táhne ho to přímo do divoce se točících lodních šroubů. Divemaster nebude dostatečně blízko, aby pomohl - vy jste ten, kdo musí zasáhnout. Na hladině i pod vodou je věta "Kde je tvůj kolega?" jedna ze tří nejčastějších otázek položených divemastery. Nejčastější reakcí je výraz obličeje s vytřeštěnými očima, po kterém následuje zkoumavý pohled ze strany na stranu. Tento problém jsme zmiňovali již mnohokrát: Tým/dvojice kolegů je pro bezpečnost potápění naprosto zásadní. Chovejte se prosím podle toho.

6 - Neobtěžujte

Viděl jsem mnoho ubohých murén, které se schovávaly před nápořem potápěčů ověčených bublinkami, a také žraloků, kteří hrůzou prchali někam do dále. A želvy...raději ani nebudu pokračovat. Příliš agresivní přístupy potápěčů jsou špatné pro mořské tvory a nejsou dobré ani pro potápěče. Většina mořské fauny, včetně žraloků, se pokusí uprchnout, když je něco obtěžuje. Vzpomeňte si na potápěče, kteří laskavě souhlasili, že zůstanou za vámi ve frontě. Nebyl to náhodou některý z nich, kdo právě vyplašil žraloka obrovského? Už toho raději nechám.

7 - Chřestidla, klaksony a další zdroje hluku

Vím, vyšly z módy. Dovolte mi vysvětlit proč: Není to proto, že by se uši potápěčů staly citlivějšími na podvodní zvuky, ale proto, že si potápěči uvědomili, že původci hluku straší mořský život. Bohužel si to neuvědomili všichni. Pokud vlastníte některé z těchto pekelných zařízení, používejte je prosím zodpovědně.

Vydávání hluku může omluvit pouze potápěče, který má potíže, nebo možná jadernou ponorku přibližující se rychlosti padesát uzlů. Místo toho jen mluvte. Věděli jste, že můžete mluvit (a dokonce křičet!) přes svůj regulátor a že vás ostatní potápěči budou slyšet?

8 - Vynořte se tam a tehdy, kde a kdy se to od vás očekává

Nikdo nebude vinit potápěče, který se vynoří daleko od místa výstupu nebo v jiném čase, než jak to plánoval, pokud mu došel vzduch nebo byl zachycen silným proudem. Nicméně vynoření se na hladinu mimo výstupní bod a/nebo ve špatnou dobu je prvním krokem k situaci, kdy se potápěč začne pohřešovat.

9 - Čekání na někoho, kdo dekomprese

Čeká vás dlouhá a neplánovaná dekompresní zastávka? Neobviňujte konzervativní algoritmus svého počítače: Pokud se nepotápíte ve vraku nebo v jeskyni, kde je profil všech víceméně stejný, je pravděpodobné, že problém nebyl způsoben vaším počítačem. Pět minut navíc může být přijatelné zdržení, půl hodiny ne. A když je moře rozbouřené, může být na vás posádka velmi nepříjemná.

10 - Budte vlídní

Jako zákazník na potápěčské lodi máte více příležitostí být vlídný než divemaster. Vedoucí potápění mají neustále na mysli tu otravnou starost, která se nazývá bezpečnost. Nesou odpovědnost, a to i právní. Musí být přísní a někdy i velmi jednoznační. Vy však můžete být vlídní a laskaví neustále.

O autorovi

Člen DAN od roku 1997, Claudio Di Manao je potápěčský instruktor PADI a IANTD. Je autorem řady odborných knih a románů o potápění, včetně Shamandura Generation, napínavého vylíčení potápěčské komunity v Šarm el Šajchu. Spolupracuje s různými časopisy, rádiovými stanicemi a novinami - vždy na téma bezpečnost při potápění, život v moři a u moře a cestování.

Překladatel: [Klement Hartinger](#)